

smlouvy vyřizují paritní rozhodčí výbory všechny spory vzniklé z této smlouvy, které nelze narovnatí smírnou cestou mezi správou závodu a závodními výbory a které nespádají do kompetence rozhodčí komise podle § 26 zákona o závodních výborech. O takový spor jde i v souzeném případě a nezáleží na tom, zdali vznikl za trvání závodu a pracovního poměru, či až po zrušení závodu a po skončení námezdního poměru. (Srovnej rozhodnutí čís. 6183 sb. n. s.).

Stěžovatelův názor, jež sdílel i prvý soud, že v této věci paritní rozhodčí výbor podle § 12 odst. 2 kolektivní smlouvy pozbyl působnosti zákonem o pracovních soudech, není správný, neboť podle § 44 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. pozbyly sice dnem 1. ledna 1932 platnosti právní normy o předmětech tímto zákonem upravených, ale to se netýká soukromoprávních úmluv o příslušnosti rozhodčích soudů ve sporech, o nichž by byl jinak podle § 1 j. n. povolán rozhodovati řádný soud jako právě v této věci. Rekursní soud rozhodl tedy správně, že pro tento spor jest příslušným paritní rozhodčí výbor, nikoliv dovolaný soud, a právem vyhověl námitce nepřislušnosti řádného soudu.

Čís. 12240.

Zákon ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n., o pojištění u báňských bratrských pokladen.

Provisionista, jemuž byl invalidní důchod zastaven, an prý opět nabyt způsobilosti k povolání, má ke stížnosti u rozhodčího soudu lhůtu celého roku od doručení výměru bratrské pokladny o tomto zastavení; chce-li si však zabezpečiti získané čekatelství i pro případ, že jeho stížnosti nebude vyhověno, jest pro něho příkazem opatrnosti, by se zachoval podle § 23 zákona.

Zánik čekatelství pro neplacení uznávacího poplatku nemá v zápětí ani ztrátu práva ke stížnosti proti výměru bratrské pokladny, jímž bylo vysloveno zastavení výplaty invalidního důchodu, ani zánik nároku na tento důchod.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1932, R I 1066/32.)

Žalobce, provisionista, domáhal se na Josefu S-ovi a na Svazu horníků v Československé republice náhrady škody a placení doživotního důchodu a odůvodňoval žalobní žádost takto: Provise žalobcova jako horníka byla výměrem revírní bratrské pokladny v M. ze dne 24. dubna 1927 čís. 15.667 dnem 1. května 1927 zastavena, jelikož podle lékařského nálezu ze dne 22. března 1927 jest schopen k hornické práci. Žalobce podal proti tomuto výměru dne 14. prosince 1927 žalobu u rozhodčího soudu bratrských pokladen v M., kterážto žaloba nálezem tohoto soudu ze dne 9. listopadu 1929 byla zamítnuta proto, že žaloba byla podána opožděně. Žalobce se po doručení tohoto nálezu obrátil na prvžalovaného jeho předsedu spolužalované strany, protože zamýšlel proti tomuto nálezu podati odvolání, a tu prý mu radil prvžalovaný, by si nechal všechny listiny u něho, že odvolání udělá. Žalobce mu všechny listiny předal. Konečně se přesvědčil, že prvžalovaný odvolání vůbec

nepodal, čímž se stalo, že o svůj nárok na placení renty přišel, neboť odvolání by bylo zajisté bývalo vyhověno. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci, po případném doplnění řízení znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Soud první stolice zamítl žalobu především proto, že podle jeho názoru by se nemohlo s úspěchem setkati odvolání z nálezu rozhodčího soudu revírní bratrské pokladny v M. ze dne 9. listopadu 1929, jež podle žalobcova tvrzení první žalovaný Josef S. jménem vlastním a jako předseda spoluzalovaného svazu slíbil žalobci napsati, a že tudíž nepodáním odvolání nemohla žalovaná strana způsobiti žalobci škodu. Názor, že by odvolání nemělo úspěchu, odůvodnil první soud tím, že žaloba (správně stížnost) proti výměru revírní bratrské pokladny v M. ze dne 24. dubna 1927 byla rozhodčím soudem zamítnuta z důvodu, že ji žalobce podal opožděně, a dodal k tomu, že výměr bratrské pokladny o zastavení provise byl žalobci doručen dne 26. dubna 1927, že žalobce po jeho doručení neplatil uznávací poplatek podle zákona ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n., že po uplynutí šesti měsíců zaniklo jeho čekatelství ve smyslu odstavce (3) § 23 uvedeného zákona, a ježto žaloba (stížnost) byla podána teprve dne 14. prosince 1927, jest prý po uplynutí šestiměsíční lhůty žalobcův nárok proti bratrské pokladně promlčen a nemůže býti s prospěchem uplatňován. Naproti tomu odvolací soud prohlásil, že nelze souhlasiti s názorem, že se odvolání z nálezu rozhodčího soudu nemohlo setkati s úspěchem z důvodu uvedeného prvním soudem. V tom jest sice odvolacímu soudu dáti za pravdu; nelze však schváliti jeho odůvodnění. Především jest připomenouti, že rozhodčí soud nálezem ze dne 9. listopadu 1929 zamítl žalobu (správně stížnost) nikoli z důvodu, že žaloba byla podána pozdě a že žalobcův nárok byl promlčen, jak uvedl ve svém rozsudku první soud, nýbrž proto, že žalobce neplacením uznávacího poplatku po dobu šesti měsíců ve smyslu § 23 odst. (3) zákona čís. 242/1922 sb. z. a n. pozbyl čekatelství na provisi již před podáním žaloby (stížnosti) a že by tudíž neměl nároku na invalidní důchod ani tehdy, kdyby skutečně v době podání žaloby (stížnosti) byl býval neschopen k hornické práci. V této otázce vyslovil odvolací soud právní názor, že ustanovení § 23 odst. (3) zákona čís. 242/1922 sb. z. a n. o zániku čekatelství lze použiti proti provisionistovi jen tehdy, je-li nesporné nebo bylo-li pravoplatně zjištěno, že nabyt zase způsobilosti k povolání. Podle tohoto názoru by šestiměsíční lhůta, stanovená v § 23 odst. (3) zákona čís. 242/1922 sb. z. a n. pro zánik čekatelství, počala běžeti teprve buď po marném uplynutí jednorocní lhůty, určené v § 61 téhož zákona k podání stížnosti u rozhodčího soudu, nebo, byla-li stížnost v této jednorocní lhůtě podána, teprve po pravoplatném rozhodnutí rozhodčího soudu, že provisionista není neschopen k povolání. Avšak tento názor nemá opory v zákoně a není správný, jakž vyplyne z těchto úvah: V § 20 zákona čís. 242/1922 sb. z.

a n. se rozeznává mezi zánikem požitku invalidního důchodu, to jest zánikem nároku na tento důchod, a mezi zastavením důchodu (zaopatřovacího platu), to jest zastavením jeho výplaty. Zánik požitku invalidního důchodu nastává opětným nabytím způsobilosti k povolání, neboť nárok na invalidní důchod má člen bratrské pokladny podle § 11 zákona č. 242/1922 sb. z. a n. a § 9 vládního nařízení ze dne 11. října 1923, č. 197 sb. z. a n. jen, je-li neschopen svého dosavadního povolání. Zastavení výplaty invalidního důchodu vysloví bratrská pokladna výměrem, jakmile zjistí, že poživatel tohoto důchodu nabytí opětně způsobilosti k povolání. V § 17 vládního nařízení ze dne 11. října 1923 č. 197 sb. z. a n., jest výslovně stanoveno, že v takovém případě zastaví bratrská pokladna zaopatřovací plat počínajíc dnem splatnosti následujícím po dni vydání výměru o zastavení. Toto zastavení výplaty důchodu má na mysli druhá věta § 20 zákona č. 242/1922 sb. z. a n., kdež se mluví jen o »zastavení« důchodu, nikoliv o jeho »pravoplatném zastavení«, a kdež jest ustanoveno, že po zastavení důchodu může si takový provisionista zachovati podle § 23 čekatelství získaná do dne přiznání zaopatřovacího platu. Z toho jest zřejmé, že zákon č. 242/1922 sb. z. a n., poskytuje provisionistovi, jemuž byla zastavena výplata invalidního důchodu, v §§ 20 a 23 možnost, by si zachoval získaná čekatelství na zaopatřovací platy placením uznávacího poplatku, má pro počátek této možnosti na mysli pouhou skutečnost, že výplata důchodu byla zastavena výměrem bratrské pokladny, nikoliv — jak se domníval odvolací soud — nespornou okolnost anebo pravoplatné rozhodnutí o tom, že provisionista nabytí zase způsobilosti k povolání. Nebyl-li po doručení výměru bratrské pokladny o zastavení invalidního důchodu zaplacen uznávací poplatek za šest měsíců po sobě jdoucích, zanikne ovšem čekatelství podle § 23 odst. (3) zákona č. 242/1922 sb. z. a n. a tato šestiměsíční lhůta jest lhůtou propadnou, což jest výslovně řečeno v § 22 vládního nařízení č. 197/1923 sb. z. a n. Ale se stanovením podmínek, za kterých si může provisionista zachovati čekatelství na zaopatřovací platy a za kterých čekatelství zaniká, nemá nic společného zcela samostatný předpis § 61 zákona č. 242/1922 sb. z. a n., jímž se stanoví pro podání stížnosti k rozhodčímu soudu z výměrů bratrských pokladen nepřestupná lhůta jednoho roku od doručení výměru. Provisionista, jemuž byl invalidní důchod zastaven pro opětné nabytí způsobilosti k povolání, má k podání stížnosti u rozhodčího soudu lhůtu celého roku od doručení výměru bratrské pokladny o tomto zastavení; chce-li si však zabezpečiti získaná čekatelství i pro případ, že jeho stížnosti nebude rozhodčím soudem vyhověno, pak jest pro něho příkazem opatrnosti, by se zachoval podle § 23 zákona č. 242/1922 sb. z. a n. Právě-li odvolací soud, že by v tom byl zřejmý a nesnadno vysvětlitelný rozpor, kdyby zákon na jedné straně přiznával v § 61 pojištěnci bezvýhradné právo stížnosti z výměru bratrské pokladny po dobu jednoho roku, kdyby však mu na druhé straně ukládal v § 23, by k zachování práva toho (to jest práva k stížnosti) platil během oné jednorozhodčí lhůty zvláštní poplatek (uznávací), jest k tomu připomenouti, že placení uznávacího poplatku ukládá zákon pojištěnci jen jako podmínku pro zachování čekatelství, nikoliv pro zachování práva stížnosti, takže tu o roz-

por nejde. Ostatně provisionista, který si chce zachovati čekatelství pro případ, že se stížností nepochodí, nemusí vyčkávati s podáním stížností po celý rok, nýbrž může ji podati dříve. Kdyby se přisvědčilo k názoru odvolacího soudu, že možnost zachovati si čekatelství placením uznávacího poplatku začíná teprve od pravoplatného rozhodnutí o tom, že provisionista nabyl zase způsobilosti k povolání a že tudíž nemá nároku na invalidní důchod, mělo by to v zápětí, že by se propadná šestiměsíční lhůta, stanovená v § 23 odst. (3) zákona čís. 242/1922 sb. z. a n. značně prodloužila, a to v případech, kde provisionista v jednoroční lhůtě § 61 stížnost proti výměru bratrské pokladny vůbec nepodal, o celý rok, a v případech, kde stížnost sice včas podal, ale úspěchu s ní nedosáhl, o dobu ještě delší. Po celou tu dobu by bratrská pokladna nejen neobdržela uznávací poplatky, nýbrž byla by také v nejistotě o tom, zdali si provisionista bude chtíti čekatelství zachovati, čili nic. Že by zákon chtěl takovému pro řádnou správu a finanční hospodářství bratrských pokladen zajisté nepříznivému účinku, nelze se domnívati a opačnému názoru nasvědčuje ustanovení § 19 vládního nařízení ze dne 11. října 1923, čís. 197 sb. z. a n., podle něhož uznávacími poplatky mají býti uhrazeny aspoň zvláštní správní výlohy, spojené s evidencí pojištěnců zachovávších sobě čekatelství. Z předcházejících vývodů zároveň vyplývá, že zánik čekatelství pro neplacení uznávacího poplatku nemá v zápětí ani ztrátu práva ke stížnosti proti výměru bratrské pokladny, jímž bylo vysloveno zastavení výplaty invalidního důchodu, ani zánik nároku na tento důchod. V tomto směru nebyly právní názory, vyslovené v nálezů rozhodčího soudu revírní bratrské pokladny v M. ze dne 9. listopadu 1929, správné a nelze proto schváliti ani názor soudu první stolice, že by odvolání z něho nemohlo míti úspěch. Dalším důvodem pro zamítnutí žaloby o náhradu škody bylo prvému soudu, že žalobce nemůže laika v právech činiti odpovědným za to, že mu dal snad špatnou radu nebo nechal lhůtu k odvolání projíti bezvýsledně. Odvolací soud správně vyložil, že ani tento důvod neobstojí, protože žalobce neopíral žalobní nárok o to, že mu žalovaná strana dala špatnou radu, nýbrž o tvrzení, že mu první žalovaný Josef S. jako předseda spoluzalovaného svazu slíbil, že mu napíše odvolání, ale že této převzaté povinnosti nedostál, — a protože nelze všeobecně tvrditi, že funkcionář svazu horníků jest laikem ve věcech hornických sporů. Pokud stěžovatelé vytýkají, že tyto vývody odvolacího soudu nejsou jasné a že odporují spisům, ježto nebylo nižšími soudy zjištěno, že se Josef S. představil žalobci jako předseda svazu horníků, že od něho žádal spisy a že mu slíbil vypracovati odvolání, spočívá tato výtku na neporozumění obsahu příslušné části důvodů napadeného usnesení, v nichž odvolací soud uvedl jen obsah žalobcova přednesu, ale neučinil v tom směru skutková zjištění.

Čís. 12241.

Zákon ze dne 22. července 1919, čís. 438 sb. z. a n., o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace.

Toho, kdo se domáhá na všeužitečném elektrickém podniku náhrady škody, jež mu vzešla zřízením elektrického díla (věže) na rostlinách v jeho zahradě, nestihá spoluzavinění na škodě z důvodu, že neupozor-